

CUPRINS

PREFAȚĂ 1

CAPITOLUL 1 - CE ESTE CONSERVAREA DIVERSITĂȚII BIOLOGICE? 3

O nouă știință - conservarea diversității biologice 6

Conservarea diversității biologice complementară disciplinelor tradiționale 7

Conservarea diversității biologice - o disciplină de criză 8

CASETA 1.1 - ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ A CONSERVĂRII DIVERSITĂȚII BIOLOGICE: STUDIU DE CAZ - ȚESTOASA LUI HERMANN 9

Principii etice ale conservării diversității biologice 11

Fundamentele filosofice ale conservării diversității biologice 12

Originile europene 13

Originile americane 16

Conservarea și ocrotirea naturii în România 18

Se naște o nouă știință 22

Conservarea diversității biologice: un domeniu dinamic și în creștere 22

Bibliografie recomandată 24

CAPITOLUL 2 - CE ESTE DIVERSITATEA BIOLOGICĂ? 27

Diversitatea speciilor 29

Ce este specia? 29

CASETA 2.1 - DENUMIREA ȘI CLASIFICAREA SPECIILOR 32

Originea noilor specii 34

Măsurarea diversității speciilor 36

Diversitatea genetică 39

Ce este diversitatea genetică? 39

Diversitatea ecosistemelor 42

Ce sunt comunitățile și ecosistemele 42

CASETA 2.2 - PĂDURILE DE KELP ȘI VIDRELE DE MARE: MODELAREA UNUI ECOSISTEM OCEANIC 43

Sucesiunea ecologică 45

Interacțiunile speciilor într-o comunitate biologică 46

Principiile organizării comunităților biologice 47

Specii și asociații cheie 51

Resurse cheie 54

Dinamica ecosistemelor 55

Bibliografie recomandată 55

CAPITOLUL 3 - UNDE ÎNTÂLNIM DIVERSITATEA BIOLOGICĂ? 59

Ecosisteme complexe pe Glob 61

Pădurile tropicale umede 62

Recifele de corali 62

Modele ale diversității biologice 64

<i>Variațiile de climatului și mediului</i>	65
<i>Variațiile topografiei, geologiei și dimensiunilor habitatului</i>	65
Câte specii se întâlnesc pe Glob?	70
<i>Zi de zi sunt descoperite noi specii</i>	70
Comunități biologice descoperite recent	72
CASETA 3.1- CONSERVAREA UNEI LUMI NECUNOSCUTE: IZVOARELE HIDROTERMALE ȘI FOSELE PETROLIERE	73
<i>Studii asupra diversității: colectarea și numărarea speciilor</i>	76
Estimarea numărului de specii	76
Nevoia de mai mulți taxonomiști	79
Bibliografie recomandată	80

CAPITOLUL 4 - ECONOMIA ECOLOGICĂ ȘI VALORILE ECONOMICE DIRECTE

83

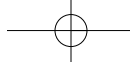
De ce este necesară evaluarea economică a biodiversității?	85
Determinarea valorii economice a biodiversității	87
CASETA 4.1 - INDUSTRIE, ECOLOGIE ȘI ECOTURIM ÎN PARCUL NAȚIONAL YELLOWSTONE	88
Evaluarea proiectelor de dezvoltare	90
<i>Analiza cost-beneficiu</i>	90
Pierderea resurselor naturale și bunăstarea societății	91
O abordare privind atribuirea valorii economice	94
Valorile economice directe	95
<i>Valoarea de consum directă</i>	95
CASETA 4.2 - CÂT VALOREAZĂ O SPECIE?	96
<i>Valoarea de utilizare a produselor</i>	99
Bibliografie recomandată	103

CAPITOLUL 5 - VALORI ECONOMICE INDIRECTE

105

Valoarea de folosință neconsumabilă	107
<i>Productivitatea ecosistemelor și stocarea carbonului</i>	108
<i>Protecția resurselor de apă și sol</i>	110
CASETA 5.1 - PROFEȚIA ÎMPLINITĂ: BENEFICIILE ADUSE DE ECOSISTEME DEVIN ȘTIRE DE PRIMA PAGINĂ	111
<i>Recircularea nutrienților și tratarea deșeurilor</i>	114
<i>Reglarea climatului</i>	115
<i>Relația dintre specii</i>	115
<i>Indicatori ai stării de mediu</i>	116
<i>Recreere și turism</i>	117
<i>Valoarea educațională și științifică</i>	119
Alte căi de a atribui valoare biodiversității	120
<i>Valoarea opțională</i>	120
CASETA 5.2 - MILIARDE DE MICROORGANISME IGNORATE	122
Valoarea intrinsecă	127
Este valorificarea economică suficientă?	128
Bibliografie recomandată	130

CAPITOLUL 6 - ETICA CONSERVĂRII BIODIVERSITĂȚII	133
Valorile etice și conservarea biodiversității	135
<i>Argumente etice pentru protejarea diversității biologice</i>	136
CASETA 6.1 - RECHINUL: UN ANIMAL TEMUT ÎN DECLIN	137
CASETA 6.2 - RELIGIA ȘI CONSERVAREA BIODIVERSITĂȚII	141
Autointerese superioare: biodiversitatea și dezvoltarea umană	145
Ecologia activistă	147
Bibliografie recomandată	148
CAPITOLUL 7 - EXTINCȚIA	151
Modele de extincție în masă	154
Extincția în masă actuală, determinată de om	156
Ratele de fond ale extincției	161
Ratele de extincție din insule	161
CASETA 7.1 - SPECIILE INVAZIVE ȘI EXTINCȚIILE DIN ECOSISTEME INSULARE	163
Ratele de extincție în mediile acvatice	165
Estimarea ratelor de extincție cu ajutorul modelului biogeografic al insulelor	166
<i>Ratele de extincție și pierderea habitatului</i>	168
<i>Presupuneri și generalizări utilizate în modelul biogeografic al insulelor</i>	170
<i>Metode alternative pentru calcularea ratelor de extincție</i>	170
Extincțiile locale	171
Vulnerabilitatea la extincție	172
Speciile endemice și extincțiile	174
Specii cu vulnerabilitate mare la extincție	175
CASETA 7.2 - DE CE SUNT BROAȘTELE AMENINȚATE?	180
Categorii de conservare	183
Baze de date privind patrimoniul natural	188
Bibliografie recomandată	190
CAPITOLUL 8 - FRAGMENTAREA, DEGRADAREA, DISTRUGEREA HABITATELOR ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE GLOBALE	193
Creșterea populației umane	196
Distrugerea habitatelor	200
<i>Distrugerea pădurilor tropicale umede</i>	203
<i>Alte habitate amenințate</i>	207
<i>Deșertificarea</i>	210
Fragmentarea habitatelor	212
<i>Efectele de margine</i>	216
Degradarea habitatelor și poluarea	220
CASETA 8.1 - PĂSĂRILE RĂPITOARE: SPECII INDICATOARE ALE POLUĂRII CU PESTICIDE	223
<i>Poluarea apei</i>	225
<i>Poluarea aerului</i>	227
Schimbările climatice globale	229

<i>Schimbările climatice în zonele temperate și tropicale</i>	233
<i>Plantele și schimbările climatice</i>	235
<i>Creșterea nivelului mării și încălzirea apei</i>	235
<i>Efectul integrat al încălzirii globale</i>	236
Bibilografie recomandată	237

CAPITOLUL 9 - SUPRAEXPLOTAREA, SPECIILE INVAZIVE ȘI BOLILE 241

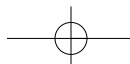
Supraexploatarea	243
<i>Exploatarea în lumea modernă</i>	243
CASETA 9.1- BALENELE PERICLITATE: SE ÎNREGISTREAZĂ O REVENIRE?	248
<i>Producția durabilă maximă</i>	251
<i>Problemele legate de managementul resurselor naturale: studiu de caz pescuitul</i>	252
<i>Cum se poate opri supraexploatarea?</i>	253
Specii invazive	254
CASETA 9.2- ORGANISMELE MODIFICATE GENETIC ȘI CONSERVAREA	257
<i>Speciile invazive pe insule</i>	258
<i>Speciile invazive din habitatele acvatice</i>	259
<i>Abilitatea speciilor de a deveni invazive</i>	261
Bolile	266
Implicațiile speciilor invazive și bolilor asupra sănătății umane	270
Bibliografie recomandată	271

CAPITOLUL 10 - PROBLEMELE POPULAȚIILOR MICI 273

Concepte esențiale pentru populațiile mici	275
<i>Populația minimă viabilă</i>	276
<i>Pierderea variației genetice</i>	278
<i>Consecințele reducerii variației genetice</i>	282
<i>Factori ce determină mărimea efectivă a populației</i>	286
CASETA 10.1- RINOCERII DIN ASIA ȘI AFRICA: DIVERSITATEA GENETICĂ ȘI PIERDEREA HABITATULUI	291
Alți factori de influență pentru supraviețuirea populațiilor mici	294
Variația demografică	294
Variațiile mediului și catastrofele naturale	296
Vortexurile extincției	298
Bibliografie recomandată	299

CAPITOLUL 11 - BIOLOGIA APLICATĂ A POPULAȚIILOR 301

Metode pentru studiul populațiilor	304
<i>Obținerea informațiilor ecologice</i>	304
CASETA 11.1- TREI PRIMATOLOGI DEVIN ACTIVIȘTI	307
CASETA 11.2 - ROMÂNIA: ULTIMUL REFUGIU AL CARNIVORELOR MARI DIN EUROPA	315
Analiza viabilității populațiilor	319
Metapopulații	321
Monitorizarea pe termen lung a speciilor și ecosistemelor	324
Bibliografie recomandată	326

CAPITOLUL 12 - CONSTITUIREA DE NOI POPULAȚII 329

Abordări pentru constituirea de noi populații	331
CASETA 12.1- REÎNTOARCEREA LUPILOR ÎNTÂMPINATĂ CU RĂCEALĂ	333
Considerații privind programele de succes	335
<i>Comportamentul social al animalelor eliberate</i>	338
<i>Studii de caz ale reintroducerii animalelor</i>	339
<i>Înființarea unor noi populații de plante</i>	340
<i>Studii de caz asupra reintroducerii plantelor</i>	343
Statutul noilor populații	344
Bibliografie recomandată	345

CAPITOLUL 13 - STRATEGII DE CONSERVARE EX-SITU 349

Limitele conservării ex-situ	354
Facilitățile pentru conservarea ex situ	355
<i>Grădinile zoologice</i>	355
CASETA 13.1- DOAR DRAGOSTEA NU POATE SĂ SALVEZE PANDA	358
Obiectivele și metodele creșterii în captivitate	360
Probleme etice	364
<i>Acvariile</i>	364
<i>Grădinile botanice și parcurile dendrologice</i>	366
<i>Băncile de semințe</i>	369
CASETA 13.2 - SALVATORII DE SEMINȚE ȘI VARIETĂȚILE DE CULTURI	373
Bibliografie recomandată	378

CAPITOLUL 14 - ÎNFIINȚAREA ARIILOR PROTEJATE 381

Clasificarea ariilor protejate conform criteriilor IUCN	384
Arii protejate existente	385
<i>Ariile protejate din România</i>	385
<i>Mărimea și eficiența ariilor protejate</i>	390
Înființarea ariilor protejate	391
<i>Identificarea priorităților pentru protecția biodiversității</i>	392
<i>Stabilirea ariilor ce trebuie protejate</i>	393
CASETA 14.1 - CIOCÂNITOAREA CU CIOC DE FILDEȘ ȘI VALOAREA NEAȘTEPTATĂ A ARIILOR PROTEJATE	401
Rețelele de arii protejate	404
<i>Analiza GAP</i>	404
Bibliografie recomandată	409

CAPITOLUL 15 - PROIECTAREA REȚELOR DE ARII PROTEJATE 413

Probleme în proiectarea ariilor protejate	416
<i>Mărimea și caracteristicile ariilor protejate</i>	418
<i>Proiectarea ariilor protejate și conservarea speciilor</i>	421
<i>Diminuarea efectelor de margine și a fragmentării</i>	422
CASETA 15.1 - ECOLOGIȘTII ȘI EXPERTII IMOBILIARI DIN THE NATURE CONSERVANCY	423
Rețelele de arii protejate	425

<i>Rețeaua Natura 2000</i>	427
<i>Relaționarea ariilor protejate prin habitate coridor</i>	428
<i>Habitatele coridor. Studii de caz.</i>	430
Ecologia peisajelor și proiectarea ariilor protejate	432
Concluzii	434
Bibliografie recomandată	435

CAPITOLUL 16 - MANAGEMENTUL ARIILOR PROTEJATE 439

Monitoringul - instrument de management	443
Identificarea și managementul amenințărilor	446
<i>Managementul speciilor invazive</i>	446
Managementul habitatelor	446
CASETA 16.1 - MANAGEMENTUL HABITATELOR. CHEIA SUCCESULUI ÎN CONSERVAREA SPECIILOR DE FLUTURI AMENINȚAȚI	448
Managementul apei	450
Managementul resurselor cheie	452
Managementul ariilor protejate și populația locală	452
CASETA 16.2 - MANAGEMENTUL POPULAȚIILOR DE LEOPARD ÎMPREUNĂ CU COMUNITĂȚILE LOCALE	454
<i>Zonarea pentru exploatarea resurselor</i>	455
Reglementarea activităților în ariile protejate	459
CASETA 16.3 - ESTE MANAGEMENTUL VIEȚII SĂLBATICE ARCTICE COMPATIBIL CU EXPLOATAREA PETROLULUI?	460
Provocările managementului ariilor protejate	462
Bibliografie recomandată	464

CAPITOLUL 17 - CONSERVAREA ÎN EXTERIORUL ARIILOR PROTEJATE 467

Valoarea habitatelor neprotejate	471
CASETA 17.1 - ÎN APĂRAREA VIEȚII SĂLBATICE	474
Conservarea în ariile urbane	476
Conservarea în zonele agricole	476
Habitatele cu utilizări multiple	478
Managementul ecosistemelor	480
Studii de caz	484
<i>Administrarea pădurilor de conifere</i>	484
<i>Fauna sălbatică africană din afara parcurilor naționale</i>	485
<i>Managementul vieții sălbatice, bazat pe comunități, în Namibia</i>	487
Bibliografie recomandată	490

CAPITOLUL 18 - RESTAURAREA ECOLOGICĂ 493

Deteriorarea și restaurarea	495
CASETA 18.1 - POT MAI MULTE PROIECTE MICI SĂ CUREȚE GOLFUL CHESAPEAKE?	498
Tehnici de restaurare ecologică	499
<i>Considerații practice</i>	500
Studii de caz	502

<i>Restaurarea zonelor umede din Japonia</i>	502
<i>Ecosistemul Marele Canion – Fluviul Colorado</i>	502
Restaurarea ariilor urbane	503
Restaurarea unor comunități biologice importante	505
<i>Zonele umede</i>	505
CASETA 18.2 - UȘOR DE ZIS, GREU DE FĂCUT: RESTAURAREA RÂULUI KISSIMMEE	506
<i>Lacurile</i>	508
<i>Preriile</i>	508
<i>Pădurea tropicală uscată din Costa Rica</i>	511
Viitorul ecologiei restaurării	513
Bibliografie recomandată	513

CAPITOLUL 19 - CONSERVAREA ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ LA NIVEL LOCAL ȘI NAȚIONAL 517

Conservarea la nivel local	519
Trusturile deținătoare de terenuri	520
<i>Legislația locală</i>	522
Conservarea la nivel național	524
<i>Legislația națională</i>	525
<i>Legea Speciilor Amenințate din Statele Unite ale Americii (ESA)</i>	527
Conservarea și utilizarea durabilă a resurselor în societățile tradiționale	533
<i>Sisteme de valori conservative</i>	534
<i>Eforturile de conservare ale societăților tradiționale</i>	536
CASETA 19.1 - METODE DE CONSERVARE AGREE DE COMUNITĂȚILE LOCALE DIN SUD-VESTUL INDIEI	540
<i>Evaluarea inițiativelor de conservare în societățile tradiționale</i>	545
Bibliografie recomandată	546

CAPITOLUL 20 - DIMENSIUNEA INTERNAȚIONALĂ A CONSERVĂRII ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE 549

Convenții și tratate internaționale pentru protecția speciilor	552
CASETA 20.1 - COMERȚUL CU SPECII AMENINȚATE ÎN ROMÂNIA	554
Tratatele și convențiile internaționale privind conservarea habitatelor	559
Summit-uri Internaționale ale Pământului	561
Finanțarea internațională	565
Banca Mondială și Fondul Global de Mediu	568
<i>Finanțări ale Uniunii Europene</i>	569
<i>Fondurile Naționale de Mediu</i>	569
<i>Schimbările datoriei-pentru-natură</i>	570
<i>Mediile marine</i>	571
<i>Finanțarea este adecvată și eficientă?</i>	571
Băncile Internaționale de Dezvoltare și degradarea ecosistemelor	572
<i>Studii de caz pentru proiecte de dezvoltare</i>	573
CASETA 20.3 - CARE VA FI COSTUL TOTAL AL PROIECTULUI BARAJUL CELOR TREI CHEI?	576

Reforma împrumuturilor pentru dezvoltare 578
În viitor, este necesară creșterea finanțării 582
Bibliografie recomandată 582

CAPITOLUL 21 - O AGENDĂ PENTRU VIITOR 585

Probleme actuale și posibile soluții 587

CASETA 21.1 - EDUCAȚIA PENTRU MEDIU: TRANSFORMAREA GENERAȚIEI URMĂTOARE 588

CASETA 21.2- ACTIVISMUL DE MEDIU SE CONFRUNTĂ CU OPOZIȚIA 595

Rolul conservaționiștilor 598

Provocări pentru conservaționiști. 598

CASETA 21.3 - CUM VA ARĂTA LUMEA ÎN 2050. 599

Atingerea obiectivelor agendei 600

Bibliografie recomandată 603

BIBLIOGRAFIE 605

